

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX, Porcellangasse 56.) — Предплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Шта се чује.

Шта се оно чује из Загреба града?
Не чује се добро где год правда страда.

А шта ли се чује са Пештанска глоба?
Не чује се добро где слепило проба
Играти се пусто жеравицом живом,
Уговоре газит' на свом путу кривом.

Знамо ми то добро како се раками:
„Хрвати су слаби кад остану сами.“
И глас један српски превари се, кличе:
„Та хрватска борба Срба се не тиче.“
(Глас је овај само тренут бола крен'о, —
Ал то не би било српски ни поштено):

На Хрвата с' дижу лаже и клевети,
А то само за то да му с' лакше прети;
На Хрвата дижу вериге и мрежу,
Ил да га улове или да га вежу;
Јуче била претња а хајка већ данас,
А при овој хајци рачунају на нас,
На увреде оне, боле српског рода, —
Али стан'те мало, крв још није вода.

Копрену ми дајте, да покријем ноге
Све што није братско у народу томе,
А истина стара да с' покаже јача:
У невољи знаћеш који су ти браћа.

Хрват се не бори да што отме коме, —
Чува свети огањ на огњишту своме,
И док тако чини, у најтежи дани
И бог је и правда на његовој страни.
А куда ће Србин? — Зар он да се даде
Путу на ком нема ни бога ни правде.

Шта се нама пати, то ми Срби знамо,
Ал у патњи нашој поноса имамо,
А тај понос не да, да примимо дара
Који браћу нашу хоће да обара.
Хрвати су данас на отпору чисти,
А невољом њином ко би да с' користи,
Тај би драг и мио хајкачима био,
— Али би поштење српско погазио.

Тргујући жидски рана се не вида;
На поштењу само будућност се зида
Данаске нам браћа на прелому пате,
Тешко им је рећи: помози нам брате!
Ал ми разумемо и ко збори немо, —
Будућности нашој ми то дугујемо.

За то Срби чујте, чврсто стојте сада
На бранику где је и закон и правда;
Ојачајте свагу патника Хрвата,
Нека зна да има у невољи брата;
Нек се једном види каква ј' слога благо
А они ће после — — како им год драго.

Шетња по Новом Саду.

CLVII.

Од свију зала, што Чивуте данас сналазе, нај-
веће је зло — Зала-Егерсег. Они тамо богме рђав
„гшефт“ праве: шећер, кава, вуна, сланина и ишчу-
пане браде вуку се из дућана без икаква про-
цента хасне, код „Кона“ нема више „божијег бла-
гослова“, за риф се не плаћа више ни „27 крајца-
ра“, они јефтини „Базари“ од 5 новч. сад су још
јефтинији, једном речи — жалост! Па ни сама ма-
ђаризована имена, не могу да заклоне и сакри-
ју Чивутина, јер га по носу познају и узнемирују

WWW.UNILIP
УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

га. Готово да човек дође до уверења, да није вредно било име својих праотаца за љубав неблагодарним Мађарима остављати и замењивати га мађарским! И код нас често бива, да се многи каје, што је променио своје старо презиме, тако су ми, на пример, познати случајеви, да се многа женска покајала, што је своје презиме променула т. ј. што се удала, и отишла у туђу кућу. Тако се може и чивутско мењање презимена из Кона у Капошија, Шварца у Фекете и т. д. сматрати као нека удаја и предажење у туђу кућу. Није у туђој кући увек добро! Бива и да нас метну за врата или морамо да седнемо поред клупе на земљу. С тога држим да ће и сада многи Чивутин ратосиљати се своје удаје и рећи: „Џаба ти тањих сватова! Та ту није ни мало весело: место гајдаша чујем пуцњаву пушака; место „одби се бисер грана“ видим где се одбијају Чивутима прсти; место да се пева „ој косо моја,“ а оно Чивути, што су били чупани, јаучу „ој косо моја!“ место да весели свати лупају чаше, а оно нам бунције лупају камењем пенџере; место сватовскога „ујују!“ чује се само „ауве! ауве!“

Но ваљда ће се већ једаред родити и тај Месија, пак ће ослободити свој избрани (али не баш испрани) народ од ових неприлика, а дотле ћемо се претрпети и плакати на рекама Вавилонским. Док то не буде, дотле ми можемо часом прећи на другу тему, а после Чивута мислим да је најбоље да пређемо на крштене ствари, и то крштене великим крстом, не таковским, него калуђерским.

„Доле образину г. дре Емилијане пл.

ПОДЛИСТАК.

Маните се ви Чивута

умеју се они наћи у свакој прилици.

Ово, што ћу да вам причам догодило се пре неких двадесетак година, и још која више. Све вам знам по танко изрећати како се догодило, — само сам заборавио место где се то збило. Али то је маленкост, коју остављам вашем нагађању, нека је доцни како год зна.

Елем у томе и томе пределу, на обали те и те реке живио је народ, који, не имавши што боље да кува, кувао је освету против својих угњетача и кождера, и то у једном месту, које је било слободна варош: слобода те вароши прешла је и на мене, те сам тако смео заборавити име те вароши . . .

У тој вароши, у једној од најкрајњих улица била је једна, коцем подупрта, чађава, неокречена кућица; у тој кућици, у смраду, који кад би само приближно замислили, таки би у несвест пали, живео је Чивутин Барух, који је тек скоро дошао, да ову варош усрећи, — можда не би ни дошао, да га нису батинама отерали оданде, где је пре био. Барух се, по обичају дедова својих, рано оженио, и имао је ни више ни мање десеторо живе деце, десет радости, али и десет брига својих.

Десеторо деце, то ће рећи десет здравих стомака, који су сваки дан трипут искали ако ништа друго, а оно бар парче хлеба намазана гушчијом машћу, а кад је ша-

Радићу.“ Тако се зове најновија књига, коју је написао један прост „стари саборлија,“ а не „млади“ какав племић, ал' ипак је вредно, да ју и племићи прочитају, јер ако нису знали шта је „лаж,“ „извртање,“ „шарлатанерија,“ а оно ће у овој књизи наћи кажипут, како ће лако моћи наћи пример тога зеља у Радићевим књигама, које су тога пуне као Сарајево вашака. Ми се само чудимо „старом саборлији,“ што се он чуди Радићевим „лагаријама,“ кад сам зна и вели, да је Радић своја „научна дела“ писао по руској књизи: **Предполагаемаја реформа и т. д.**“ (стр. 38) дакле кад је изворна књига „лагајема,“ не може ни копија бити друкчија. Исто тако није ни мало чудо, што г. Радић своју брошуру тако крије, јер то је знак његове урођене му скромности, а друго то је и врло практично кријти своју књигу, јер онда критика не може рећи своје мњење о Радићевој сакривеној научености. У осталом и бисер се крије на дну мора, а „празна пена, ситна дрва, све би, све б: да су прва,“ те пливају по површини воде, али „злато тоне доле, нека тражи ко га воле.“ На дну, у највећој нискојсти дакле ваља тражити Радићеве послове! На дну воденом, сасвим доле у песку и у благу!

Сад још да се обазремо на хрватске ствари, па смо онда претресли сву европску политику. На што ту толико немира и патезања. Ја да сам Сапарија, Тиса или Давид, па кад би се баш каприцирао, да морају на оним таблама осим хрватских бити и мађарски натписи, ја би овако радио: Дао би на табли написати с једне стране хрватски а с друге стра-

бес дошао, онда су зинули и на који батак гушчији, — а те све жеље намирити није мален задатак за сиромача човека, ма он колики нос имао. Шта ће дакле сиромач Барух! Он постаде тако побожан, тако богомољан, да се тресао као клас на ветру, кад је молитве своје читао. И бог се смилова, он умудри његовог суседа, Чивутина Хајмана, који имађаше доста новаца, а уз то једну кћер, коју је већ одавна желио да уда, али никако да јој прилике нађе, бог омекша срце Хајманово, и он једног лепог јутра дође к Баруху, па му рече: „Драги суседе, ти имаш сина за женидбу, а ја имам кћер на удају; па зар то није лепо од мене, кад ја твоме сину понудим моју драгу кћер? Кад се ми опријатељимо можда ће и твоји кшефтови на боље поћи.“

Барух је на ову понуду био пун радости. А кад се његов син стаде узтезати изјављујући, да он баш неби желио ћораву девојку за супружицу узети, онда му је отац овако говорио. „Ништа је то, драги сине, што је она ћорава, само треба и ти на једно око да зажуриш, а другим оком на њен леп мираз да погледиш.“

Син је брзо увидео мудрост очевих речи, — ожени се — и то је био први квасац благополучију Барухова дома и породице.

Невољи се даклем нашло лека, али брига је још преостала. Сад новца нешто има, али новац треба у какав кшефт уложити, који ће бар сто перцената месечно избацивати. И као муња севну му кроз главу: „добро ће бити да отворим палинкару!“ — Како да не! та то је прекрасна радња, а може се и са малим новцем почети.

не мађарски натпис, пак бих прековао таблета-ко, да онај мађарски натпис буде окренут виду, а хрватски напоље. Онда би Хрвати могли бити задовољни, јер су Мађаре и њихов натпис „уз вид притисли,“ а Давид би могао мирно и задовољно спавати, јер је на таблама и мађарски натпис! Па нашто толика ларма!? А што натписе те не може онда нико читати, то нека их не тушира, јер у Хрватској их и онако нико незна да чита, баш и да су напоље окренути, па ма и електричним осветљењем биле осветљени.

Аб.

У Ш Т И П Ц И.

§. Новине доносе гласове: Немири у Трсту, немири у Зала-Егерсегу, немири у Загребу, немири у Бечу и т. д., нигде дакле не мири, свуда смрдји! Мора бити, да има нешто труло у држави Данској!

□ Чудо. да бан Пејачевић баш кад је отишао горе, а он је онда морао доле!

† Поговара се, да ће хрватским баном поста-ти гроф Бомбелес. Име му се не почиње баш згодно за данашње прилике. (Боље би било да се зове бомбе — nem lesz, него бомбе lesz.)

+ Новине и то јављају, да ће наименовање бана онда следовати, кад се грбови са мађарским натписима опет метну на своја стара места. — Па Хрвати то и хоће, да се ти мађарски грбови

Још тога дана потражио је он неког писара, да му валише молбеницу, како би добио дозволу за отворење палинкаре.

Али прођоше већ четири недеље, пуне нестрпелива очекивања. Барух је бројао, како пролази дан за даном, а новац му лежи без интереса, рачунао је колика му је то грдна штета. Сваки дан помишљао је, да оде политичној власти, да моли, да ургира строгог господина референта, — али није ишао куражи.

Кад је већ настала и ета недеља, баца се он у трошак и купи једну двофлашу добре шљивовице (наравно, не чивутске, него баш оне праве,) мете је под капут, па хајд у званије, и ту закуца на вратима собе његовог референта.

Референт у Баруховој ствари био је веома строг чиновник, од оне феле чиновника ондашњег доба, који су за прву своју званичну дужност сматрали, да са партајама буду грубијани, и то онако горонадни грубијани, јер тиме се одржава и подиже званичан углед и авторитет.

И тај господин референт имао је псето пинча. Па чим партаја у собу у један мах и псето залаје, и госа се љутито продере „Шта ћеш!“ (То је само увод а у томе тону следује продужење.)

То је било опште познато, за то и није чудо што се Барух дуго премишља, хоће ли ићи или не

Он закуца на вратима. Чуо је већ и оно громогласно „Херајн!“ али још не смеде да уђе. Али, напоследак куд пукло да пукло, одшкрине малко врата, само за један пе-

метну на њихова стара места, а да се не међу по Хрватској.

× Колера још једнако бесни по Африци, а како су новине пуне немира против Чивута, то се о колери сад већ слабо шта и пише: поред Чивута смо и заборавили на колеру!

Д Не треба дирати Чивуте, јер шта би ми радили без Чивута? Ко ме би онда продавали наше старе хајине, па их после од њих као нове куповали?

† Свако зло има и своје добро! Тако и у овим немирима су неки добро извоштени!

⊙ Дакле вселенски патријарси хоће Мрашу митрополита да искључе из православне цркве. Владци Корнелију у Србији то већ не може пасирати, јер он, као што је познато, и није православан.

← Брошура „Доле образину!“ износи на видик лажи са дна мозга Радићевог. Ако је истина, да му је мозак 15 фунти, онда се за његове лажи не може рећи, да им је „плитко дно.“

+ Финансијски равнатељ Давид иде као што новине јављају на „урлауб.“ Блажени измицајучи!

□ Православни попа Владимир Ракић у Коморану оглашује да покреће од 1. септембра нов лист, који ће се звати „Комаром.“ Да неће то бити какав

даљ ширине, па се кроз ту ужину провуче полако у собу снебивајуће се погурен и обзирајући се на све стране.

„Но, шта ћеш!“ продере се строго званичник, — а пинч му је у том истом тону секундирао.

Барух је своју шубару спустио на земљу тако поред врата, па прилазећи ближе г, референту извлачио је испод капута двофлашу шљивовице, а међу тим је нешто муцао о високој милости, познатој справедљивости, о благој добротности господина референта, који ће ваљда ову флашу шљивовици примити, само проба ради, да види, каква ће се шљивовица у његовој палинкари продавати.

„На поље се вуци, ниткове један“ викну строги референт, па у јарости оној зграби му флашу из руке, и мете је на свој писаћи сто. „Таки да си се вукао на поље!“

Барух изиђе, — не он излете на поље. И тек кад је на пољу био обриса хладан зној са чела. — А за тим је овако премишљао. „Госп. референт се добро извикао. Тиме је ваљда истрошио своју највећу љутину. Сад се ваљда већ мало стишао; а сигурно је већ и шљивовицу коштао; — сад ће ваљда мирније саслушати.“

Тако умствујући усуди се он па још једаред врата полако отвори и само главу кроз њих промоли; он виде како је г. референт двофлашу са шљивовицом натезао и добро гуцнуо. То га још већма окуражи и он коракну у собу. Но није имао каде ни да чује шта ће му г. званичник рећи, јер пинч је своју дужност учинио, залетео се на њега ђаволски га за ногу ујео.

Он мораде опет да ретерира.

(Свршиће се.)

„Комарац,“ јер ваљда нећемо у Гермаповој ери и то доживети, да српски свештеници уређују мађарске локалне листове!

* * *

× Даклем и у Новом Саду Срби упадају у Чивутске дућане и — пазаре, као што су и до сад код Чивута пазаривали.

Аб.

П у с л и ц е.

Нисам знао да је министар Тиса таков хазардер. То се најбоље види са отпустом бана Пејачевића Va ban (que)!

Од многога зла и горег не зна човек данас које је горе, — или Загорје или Залаегерсег.

Многи Чивути остављају своје домове само да то, да се мало разоноде. Баш је враг тај господ. О н о д и!

Свештенство је тајна. Али на који се начин за нас довијају парохије то већ више није тајна.

Кад богослови морају да плаћају за парохије то се зове симонија, а они који мито примају праве су х а р а м б а ш е. Сад се и то окренуло (мало на горе) — у место х а р а м б а ш а, наилазимо на х а р е м б а ш е.

Сад тек знам зашто се онај руски генерал зове Г у р к о. Јер кад он што рекне, онда се дипломате и новинари по целој Европи г у р к а ј у.

И нама је било топлије око срца негда кад су наши црквени великодостојници певали (сети се Његоша, Рајића, Мушићког, Никанора) Данаске се то са свим натрашке обрнуло. Нема од владика наших ни једнога верса, — али има реверса.

У Рио де Жанеиро десио се чудан случај: увукли се мрави у државну касу, па појели 50.000 долара у банкама. Ала нешто кад би и код нас било таквих мрва, који би се увукли у државну касу па да поједу сав — дефицит.

У Берлину добио је неки хемичар патенат да прави неки хемичан препарат који ће се звати паранитробенцилинен-хлорид. Ово је име добро забележити, јер запамтити га за цело нећете.

Бечка „Преса“ саветује Србији да се угледа на Италију. То је врло поштен савет. Имали само „Преса“ и каквог Кавура да уз тај савет Србији на поклон пошље онда би јој савет још више вредно.

Ц и ц!

По Бранку Радичевићу, укол'ко сам зацмтно.

Ал се Радић осмеива,
Ал се појас плави,
А „Јединац“ у сну снови
Јасно к'о на јави.

Он итно удичицу,
Владичанство стек'о,
Автономију запалио.
Па је тако пеко.

„Дијецезо ајд' се жури,
Немој тако споро.“
Где столица владичанска
Готова је скоро.

Дијецеза — јоште мало —
Већ му је печена,
Срце му се заиграло:
„Амо сад милена!“

„Автономна наша права
— Ал ће да се слади,
Мор'о би их све појести
И да није глади!“

Па баш Радић крст владички
Да примакне к усти —
Герман несме, Тиса неће
Оде санак пусти!

Аб.

Четири зла на свету.

Зла највећа на овоме свету,
Починише ове четир ствари:
Љубав, новац, језик и још перо,
То су дакле душмани нам стари.

Слободно по „Fl. Bl.“

„Дижите школе.“

„Дигнути“ важе се немачки „aufheben“, па сад они могу то превести са „Heben sie die Schulen auf!“, те нам укинути школе. И онда би тек смешни били стихови:

„Дижите школе
Деца вас моле!“

Аб.

Ћира. Наш министар председник Тиса имао је обичај сваке године ићи у Остенде, да се купа; зар неће и ове године ићи?

Спира. Хтео је он и ове године ићи у Остенде, већ је и спаковао био, ал се наједаред предомислио.

Ћира. А за што се предомислио.

Спира. Држи да је излишно ићи у Остенде; кад и овде има довољно остентација, — може се купати у њима.

Ћира. Знаш ли ти ко је најнесрећнији човек у Угарској?

Спира. Не знам.

Ћира. Кнез Ник. Естерхази; он плаћа годишње на три стотите хиљада фор. пореза.

Спира. Заиста је то грдна несрећа. С том би се несрећом могло најмање 10.000 људи у срећити.

Боже опрости согрешенија. —

Маџари држе да има један нарочити маџарски бог, коме је цео остали свет „шувик“, само се брине, да њима ништа не фали, — ал мени се чини да има један нарочити маџарски ђаво, који им непрестано око ушију свира чардаш, — само за то, да не чују савете здрава разума.

И у Новом Саду.

„Пестер Лојд“ нам и не јавља

А тако ми мога здравља,

И у „мирном“ Новом Саду,

Пре нег што смо с' синоћ свукли:

(То и полицајци знаду)

Чивута су једног тукли. . .

Тукли су га по типару

А на — билијару.

(Изгубио три партије

Па платио —

Форинтачу од хартије).

Аб.

Свапта има свога узрока.

Учитељ. Сад је десет сата. А после једног сата биће...? — но колико?

Ћак. Биће једанаест сати.

Учитељ. Добро. А кад још један сат мине, колико ће онда бити?

Ћак. Дванаест.

Учитељ. А кад прође дванаест сати, колико ће онда бити?

Ћак. Један.

Учитељ. А зашто не тринаест?

Ћак. За то, јербо је тринаест несретан број.

Бука. Бога ти, Шука, а јесу л' то Срби тамо у Зала-Егерсегу?

Шука. Нису. Нема тамо Срба.

Бука. А у Таполци?

Шука. Ни тамо.

Бука. А у Лендви, Шимегу, Пачи, Капорнаку, Шархиду, Сен-Гроту, Текињу, Чакорди?

Шука. Нема тамо, брате, ни једнога Србина!

Бука. То не може бити, јер од куд би онда тамо били толики немири, буне, чуда и покори! Та новине Чивутске нас уче и приповедају свету, да све немире у Маџарској чини српска омладина, дакле онда мора бити да и у тим местима има она своја гњезда!

Бука. Јеси ли читао да по Хрватској скидају и са трафика маџарске натписе и бацају.

Шука. Боље би било да те натписе не дирају, нека се види, да су оне рђаве цигаре и дуван маџарске.

Бука. Који је бан чивутским шпекулантима по вољи и за ког се отимају?

Шука. Ваљда ајза-бан.

Бука. Јеси л' читао књигу „Доле образину г. пл. Радићу!“

Шука. Јесам, ал' нема смисла.

Бука. Како то?

Шука. Ко нема образа, не може имати ни образине.

Аб.

Хоћеш, нећеш — мораш.

Ти са (Натиче загасите наочари на нос, а преко њих још једне црне, а преко ових треће са свим црне — па виче) Даклем тако ли је то!! Ви сте се усудили нанети срамоту угарском грбу!!!!!

Неколико Хрвата. Молимо покорно, ми нисмо противни општем нашем грбу, само смо скинули натписе, који нам се преко закона намећу.

Тиса (побледи од љутине).

Много Хрвата. Ми поштујемо и наш њи ваш грб, — само не дамо да се маџарски језик шири над нашим главама.

Тиса (поцрвени од пакости).

Сви Хрвати. Ми се само држимо закона и не дамо се помаџарити. А угарски грб нисмо никад вређали.

Тиса (позелени од горонада — удари песницом о сто). Али ви морате угарски грб вређати, јер ја другчије немам разлога да вас ухватим за гушу, да вас, да вас, да вас — поједем за фруштук. Ви морате вређати угарски грб! (шкрипти зубима).

Стармали. Не мојте се тако страшно љутити, господине министре, то вам може здраво, здраво — шкодити. Ево вам је већ неколико зуба испало од страшног шкрипања.

Једно бесно питање.

Даклем колера нас је ове године поштедила, Анђелић нас није поунијатио; према „Турском Мароду“ смо већ оуглали; Европски је мир ос' (и гуран); у Београду нам кувају мандару, у Пешти цицвару, у Берлину попару; добар стомак имамо (то ће нам сваки жандар посведочити); дугова немамо много (држава их има више); животосигуравајућа друштва желе нам Дуга века; порезна званија желе нам пун буђелар баџнота; егзекутори нам желе пуних подрума и амбара, тепсија, котлова јастука и модрца; Мађарски клостери желе нам доста дечице; сваки дан смо све старији, сећи или ћелавији (ergo и паметнији) женити се не морамо (картати се и сами знамо), — па кад све то узмемо у достојан обзир, зашто онда да не будемо весели, az ebb adta teremtette, — то ја питам вас.

На гробу грофа Шамбора.

Последњег Бурбонца
Овде кости труну, —
Ох мученик прави!
Целог свога века
Имао је круну
Ако не на глави
А оно — у глави.

Домишљанова питања.

Доста сте ви мене питали; де сад мало да ја вас узмем на екзамен.

Кажите ви мени:

За што ђаво не спава, већ се једнако по свету шета? (Ето н. пр. сад му је најмилији шпаџир између Пеште и Загреба)

Ја држим кад се који владика ода на лагање да му ипак брада мора нешто сметати. Има ли томе каква друга лека — осим бријања?

Кад се већ у Београду мора држати ванредна скупштина, хоће ли народ бити тако досетљив да избере и ванредне посланике?

Кад Тиси већ ни гроф Пеачевић није по вољи, можемо ли се надати, да ће тада Пештански пробирач наћи скоро какав Бечки отирач.

На који би се начин народ, тај неверни Тома, могао осведочити, да је Емилијанов мозак 15 фуната тежак.

Добошар.

У општини Д. С. И. био добошар Шваба, те је једанпут заповест ради плаћања пореза овако публицирао: „Луди слушај саповес! Сад паш поме сло — у наша села пошла тва косподаре, они тако каша, они паш прави штаер-казда — они тако каша, сви ми мусај штаер плати моринг, ко се плати, тај паш поме тобра, и наша кнез паш тај фоли, и на његова срце пиће сдраво пегенише — а ко се нећеш плати, тај оће касно плачи, онда поље тоће солдат и шандаре, оће газда удри на клава и опет мусај платити! И још на солдат подај ручај, вина прави пије и на његова кућа спавај!“ † Л. К.

Научио мађарски.

Један ђак дошао кући из Кечкемета и фалио се оцу и матери, који су прости људи били, да је мађарски научио тако, да зна боље него српски.

Отац се обрадује и одмах позове на ручак из комшилука једнога чиновника, који је прилично мађарски разумевао и замоли га, да се са сином му мало мађарски поразговара.

Комшија запита ђака, како се мађарски зове во. ђак одмах одговори екер. Комшија даље настави: А како се зове крава? ђак се мало замисли, пак ће онда овако комбинирати: кад је во екер; онда ће крава бити екер уша, па тако и одговори. Комшија ће на то даље запитати: А како се каже теле? ђак одмах одговори: Теле се зове екерче! † Л. К.

Туж на лук.

У општини Н. живио је један трговчић, којег су сви сељани звали попарошем, а његовога комшију чизмара звали су грчом.

Једно јутро урани чизмар и терајући свиње пред свињара дође спрам дућана свога комшије, који је баш стајао на вратима, и после одазваног доброг јутра, рећи ће смешећи се:

— Бога ти комшија, а што су се свиње тако згрчиле?

На ово чизмар без промишљања одговори:

— Синоћ су се најели попаре.

† Л. К.

Јефтин живот.

Маца. Где ће те ви овог лета бавити се

Евица. Ми? Ми идемо опет у село О., јер ту је врло јефтино живети: мати је тамо дала лане вадити четири зуба, па је платила само 50 новчића!

Путник и ластва.

(Од Мерцрога)

Путник је гледао како ластва лети,
Зборио јој, што му с врзло по памети:
„Ох, ала си лака, тицо моја мила,
Ко да немаш тела, него само крила!
Тебе моје очи тако радо прате, —
Ал једно се чудим гледајући на те:
Чудим се што ниси увек тамо горе,
Без икаква труда кад ти бити море;
Како да те жеља не диже, не тера
Увек бит' у сјају оних виших сфера!
Већ се чешће враћаш овојземљи худој,
Прахом замагљеној, смрадом задахнутој,
И не штедиш своја крила чиста, мала,
Дотакнеш се бара и земаљска кала —
Ка' да ниси никад дизала се лака
У висине плаве повише облака.“

А путнику ластва говорити оде:
„Радо сам ја горе, дивота је онде,
У чистини свежој, где зрак лепше сија,
А ветрић ми тихо по перју ђарлија.
Радо б' увек била онде на висина,
Онде ми се срце топи од милина,
Нити би ја икад сишла низинама,
Кад би могла живет' од ваздуха сама.
Ето то ме гони, с висине обара,
Да с' дотакнем кала и земаљских бара!“

Пријатељски састанак.

Састала се два пријатеља *А.* и *Б.*, који се нису видели већ од пет година дана.

А (који је био и пре пет година у потпуном смислу речи тотално ћелав) запитаће пријатеља *Б.*: „јесам ли ти се што променуо за ово време од кад се нисмо видели?“

„Ама брате, баш ни за длаку,“ — одговори *Б.*, који је био увек готов на шалу.

Из школе.

Учитељ. Но, Авакуме, шта опажаш на овом глобусу?
Авакум. Опажам, — опажам —
Учитељ. Шта опажаш.
Авакум. Опажам — да је пун паучине.

Обично се каже: „кад је невоља највећа, онда је помоћ најближа.“ — Можда би се то и овако могло рећи: „кад је невоља највећа, — онда не може бити већа.“

Курмохерај.

Курмохер. Верујте ми госпођице, ви сте сваки дан све лепша.

Госпођица. О молим, молим, ви здраво претерујете.

Курмохер. Па добро, де. Али ако не сваки дан, а оно бар сваки други дан.

Нове књиге.

Послате уредништву на приказ.

Народне сатирично-занимљиве подругачице. Скупио Вук витез Врчевић у Дубровнику наклада књижаре Д. Претнера 1883. Цена 60. новч.

Скочидевојка. Слика се села. Од Б. Тирића. у Нишу Штампано у штампарији Косте Чендеша. 1883

Номо сум. Номо сум: humani nil a me alienum puto. Terenz, Neautontimorumenos. 25. Роман Г. Еберса. Прештампано из „Српскога Гласа“. Рума Издање и штампа Браће Ђорђевића. 1883. Цена 1 фор.

доноси у своме петнаестом броју за 1883. ове чланке: 1. Морска крава или Манати, насловна слика. 2. Без муке нема науке. 3. Најлепше одело и адиђар. 4. Јапанска породица моли се богу (са сликом). 5. Имена божија. 6. Последња варош на северу, од В. Ј. Јанковића. 7. Димостенова смрт, (песма са сликом), од —н—н—. 8. Морска крава или Манати, опис. 9. Таслица од зрнаца кафе, (са сликом). 10. Виноград. 11. О! о! песма (са сликом). 12. Овејана зрнаца. 13. Ипак се добро свршило, песма (са сликом), од Ђ. Стојановића. 14. Српска амајлија или чаробан запис, (са сликом). 15. Самокову, од Крсте Р. Јовановића. 16. Двобој, по руском — ци —. 17. То се својски радило, по руском — ци —. 18. Даштања. 19. Решење даштања. 20. Чика Јовина пошта 21. Нове књиге.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Први календар за 1884. годину
Сад је баш изишао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРЕСТУПНУ 1884.
Цена 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1884. ГОДИНУ који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1884. год. најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ
издавалац „Орла“ и „Царића.“

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ћ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за осн. вие школе	10 "
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ћ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 "
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ћ. Натошевића гл. школ. реф.	24 "
Читанка за трећи разред српске основне школе од Дра Ћ. Натошевића гл. шк. реф.	28 "
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
" " " " 4-ог " " "	8 "
" " " " 5-ог " " "	10 "
" " " " 6-ог " " "	8 "
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена	80 "
Велина катавасија	1—
Мала катавасија	20 "
Ћимнастичке игре са сликама Део I.	1—
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. осн. школама, друго издање	10 "
Дисциплинарна правила за учитеље срп. осн. новних школа	10 "
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 "
Нове метарске мере	10 "

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во ц. к. овер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ШЛОВИДБЕ.

пошт. лађа
од 5. (17.)
до даље

почињући
Јуна
наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан после 1/25 сати после п.
У ТИТЕЛ: средом и недељом после 1/25 сахата после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после 1/25 сати после подне.

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у 1/211 сахата пре подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Ред возње жељезничких влакова

од 1 јуна о. г.
БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
БУДАПЕШТА (Јозефштат) полази	7:45 ујутру	8:23 у вече
БУДАПЕШТА (Францштат) . . .	7:55 "	8:44 "
СУБОТИЦА стиже	12:34 ц. п.	4:53 "
СУБОТИЦА полази	1:00 п. п.	5:40 "
1.ОВИ САД стиже	4:05 п. п.	10:00 "

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
НОВИ САД полази	11:55 пре п.	5:35 "
СУБОТИЦА стиже	2:55 п. п.	9:51 "
СУБОТИЦА полази	3:10 п. п.	10:35 "
БУДАПЕШТА (Францштат) . . .	8:12 у вече	5:42 ујутру
БУДАПЕШТА (Јозефштат)	8:22 у вече	6:00 ујутру

ОГЛАСИ.

ЗВОНА

по најновијој и старој системи, са
гвозденим и дрвеним крунама,

кармонијски угешени, а од нај
финијег
метала са најчистијим
комбинацијама

израђује ливница 6—12

БОРБА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ